

Nr 77.

Av herr **Skoglund** i Umeå, om inrättande av särskilda stipendier och lån för obemedlade och mindre bemedlade ungdomar från Norrland, vilka ämna bedriva studier vid universitet och högstskolor.

Under senare tid har frågan om inrättandet av ett universitet för Norrland förts fram i den aktuella debatten. Tillkomsten av ett dylikt skulle enligt förslagsställarnas åsikt genom att bereda den norrländska ungdomen ökade möjligheter till högre studier vara ett medel att råda bot på den brist på universitets- och högskoleutbildade krafter, som nu stundom gör sig gällande i Norrland och i fråga om lärare vid läroverken är av permanent natur. Förslaget har emellertid icke vunnit den allmänna anslutning, som är nödvändigt för dess genomförande, vartill kommer att det nuvarande statsfinansiella läget i och för sig är ett avgörande hinder för dess realiserande.

Den expansion på de ekonomiska, kulturella och administrativa områdena, som pågår i Norrland, gör det emellertid önskvärt, att man icke till en oviss framtid skjuter undan det här berörda problemet. Hittills har i allra största utsträckning rekryteringen av befattningshavare till mera betydande poster inom norrländska industrier, till kulturella institutioner, för administrationen o. s. v. skett från landets mellersta och södra delar, vilket medfört ett ständigt ombyte av dylika befattningshavare, som endast undantagsvis inrättat sig för ett kvarstannande i Norrland. I många fall har det visat sig svårt eller omöjligt att erhålla tillräckligt kvalificerade krafter. Arbetet inom skolor, verk och institutioner gagnas givetvis icke därav.

En utväg att uppnå bättre förhållanden ligger måhända däri, att den norrländska ungdomen beredes ökade möjligheter till universitets- och högskolestudier. Redan nu bedriva visserligen rätt många unga män och kvinnor studier vid dylika skolor, men att märka är att dessa i betydande utsträckning äro barn till tjänstemän, som icke ämna stanna i Norrland, dit icke heller deras söner och döttrar efter genomgångna studier gärna söka sig annat än för kortare tid. Den ungdom i Norrland, vars föräldrar ha gamla rötter i de norrländska bygderna, saknar tyvärr i allt för hög grad ekonomiska resurser för studier utanför hembygden. Med avläggandet av studentexamen äro i de flesta fall studierna avslutade. Att bereda denna ungdom möjlighet att efter avlagd studentexamen fortsätta studierna är en angelägenhet, som redan nu bör finna sin lösning utan allt för stora kostnader för statsverket. Lösningen kan tänkas få formen av särskilda stipendier och lån så tilltagna, att begåvade ungdomar ur arbetare- och bondeklassen kunna utan större ekonomiska svårigheter söka sig till universiteten och

andra högre skolor. Med dessa lån och stipendier finge givetvis förbindas villkor, som garanterade att syftet med det ekonomiska stödet kunde uppnås, d. v. s. att de utbildades verksamhet blir förlagd i huvudsak till Norrland.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av frågan om inrättandet av särskilda stipendier och lån för obemedlade och mindre bemedlade ungdomar från Norrland, vilka ämna bedriva studier vid universitet, högskolor och tekniska högskolor.

Stockholm den 19 januari 1941.

Gösta Skoglund.